

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert. — Baasrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 329.

A. HANS

Het Licht in de Wildernis

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

HET LICHT IN DE WILDERNIS.

I.

't Stormde... Anna Woltink, een meisje van veertien jaar, had 's avonds de koeien gemolken en de melk in huis gebracht. Maar ze miste nu haar doek.

— Ik heb dien in den stal laten liggen, dacht ze.

Zij ging er om. Zij had daarvoor geen licht noodig. Ze kon haar doek wel op den tast vinden.

De stal was aan de woning vastgebouwd.

Anna stapte voorzichtig voort langs den deel. Hoorde ze ze nu niet spreken? Ze luisterde met ingehouden adem en ging naar een venstertje. Ja, daar buiten waren menschen.

— Met zulk weer komt Ebbe wel naar huis, zei er een. Hij zal liever in zijn bed liggen dan ergens in een vreemde schuur.

— Ik denk het ook, antwoordde de ander. We moeten maar wat geduld hebben en straks grijpen we hem vast. We staan hier beschut. Als hij door de poort komt, moeten we hem hooren.

Anna was erg geschrokken. Ze begreep alles. Die twee mannen waren de veldwachter en de boschwachter. En ze loerden op haar zeventienjarigen broer Ebbe, die veroordeeld was voor dronkenschap, vechten en opstand tegen de politie. Hij moest voor een drie maanden de gevangenis in. Maar de politie kon Ebbe Woltink niet te pakken krijgen. Ebbe was niet zelf voor de rechtbank geweest. Hij hield zich schuil en men kon hem niet ontdekken.

Toch kwam hij nu en dan 's avonds thuis om eten en schoon goed, ook wel eens om rustig in zijn eigen bed te slapen. Vader zou het een vreeselijke schande vinden, als Ebbe in de gevangenis gestopt werd, en moeder was nu al ziek van verdriet. En de ouders vonden het dus maar beter, dat hun zoon de politie ontliiep. Intusschen ging vader Woltink naar allerlei heeren om te trachten zijn zoon kwijschelding van straf te bezorgen, maar dat lukte niet.

Dat zwerven kon toch ook onmogelijk blijven duren.

— Ha, ze willen Ebbe verrassen; misschien komt hij wel naar huis, zei Anna bij zich zelf. Maar ze krijgen hem niet.

Zacht verliet ze den stal. Ze keerde niet in huis terug, maar sloop stil over het hof naar de achterbalie, en dadelijk was ze op een veldweg. 't Was zeer donker. Anna gaf er niet om. Ze

spoedde zich voort. Ze stapte dan langs een bosch. De takken der dennen zwiepten in den fellen wind. Maar Anna was niet bang.

Aan een kruispunt sloeg ze zelfs een bosch-dreef in. Nu moest ze toch even opletten. Ze aarzelde niet lang.

— Hier is het pad, mompelde ze, en volgde een wegel.

Ze bleef tusschen de dennen staan.

— Ebbe, zei ze.

En 't was of de bodem zich opende. Anna zag licht in den grond. Daar was een hol. Ebbe Woltink had een plank weggeschoven en stak zijn hoofd buiten.

— Anna, zijt gij daar? vroeg hij.

— Ja...

— Kom naar beneden... Ik wil niet bespied worden. 't Licht kan me verraden.

Anna daalde in het hol en Ebbe schoof de plank weér toe. Er was hier een vrij groote ruimte uitgegraven, en die was thans de woning van Ebbe Woltink. Door de reten van de plank en ook door een buis, moest er lucht komen. Een ijzeren pot met gloeiende houtskool diende tot kachel. Een zak stroo was Ebbe's bed.

Anna vond het hier benauwd.

— Wat komt ge doen? vroeg haar broer.

— U waarschuwen, dat de veldwachter en de boschwachter op u loeren bij ons huis.

— Dat doen ze zoo dikwijls, maar me vangen is iets anders, zei Ebbe, die een groote, kloeke kerel was voor zijn leeftijd.

— Ze verwachten dat ge met dit wilde weer naar huis zult komen.

— O, dan kunnen ze daar den heelen nacht zitten, spotte Ebbe. Ik heb hier geen last van den wind. Ik was niet van plan naar huis te gaan. Ik heb straks een ander adres, om een gezelligen avond door te brengen. 't Is braaf van u me zoo te helpen.

— Maar Ebbe, dat leven kan toch niet blijven duren...

— Zoudt ge me dan liever in hun gevangenis zien? Nooit! Ik vecht me nog liever dood tegen den veldwachter.

— 't Kan streng Winterweer worden.

— In den grond is 't warm. Ik doe als de konijnen en de mollen. Ha, de veldwachter zal geen boeien om mijn polsen leggen.

— O, die ellendige drank!... kloeg Anna.

— Geen gepreek... Laat uw lessen maar thuis. Als ze mij aanvallen, verweer ik me. En als Harm Beurink me nog eens klappen wil geven, steek ik hem mijn mes nog dieper in zijn lijf.

— Ebbe, moeder is ziek van verdriet en vader beschaamd voor de menschen. Hij kan u niet

van de straf afhelpen. En gij kunt toch niet altijd in den grond blijven leven.

— Ik ga niet naar de gevangenis, hernam Ebbe.

— Waar moet dit dan op uitloopen? De meester zegt, dat ge minder straf zult krijgen en misschien alleen een boete als ge zelf voor de rechtbank wilt komen.

— De meester kan vertellen wat hij wil, maar mij zien ze niet voor de rechtbank. Bah, ik kan naar Duitschland trekken, de grens is dichtbij.

Ebbe Woltink leefde een zestig jaar geleden in den Achterhoek van de Nederlandsche provincie Gelderland.

— Als ge in Duitschland drinkt, zult ge ook weer in ellende geraken! voorspelde Anna.

— Toe, zwijg nu over dat drinken... Ik heb gevochten, omdat Harm Beurink me aanviel, maar niet omdat ik een borrel binnen had.

— Ge waart allebei dronken...

— Ik ben geen suikermannetje, dat aan moeders rokken blijft hangen.

Anna zuchtte. Ze had al dikwijls zoo met haar lichtzinnigen broer gesproken, maar 't hielp niet.

— Ik moet naar huis, zei ze. Vader en moeder weten niet, dat ik weg ben.

— Zeg aan vader en moeder, dat ze voor mij niet ongerust moeten zijn. En morgen of overmorgen kom ik wel weer eens, al zaten er tien

veldwachters bij 't hof te koekeloeren. Ze vangen mij niet. Verleden week zat de boschwachter me op de hielen. Hij dreigde me te zullen neerschieten. Ik liep door de beek met 't water tot aan mijn hals en verdween in 't kreupelhout. Hij was bang om nat te worden en bleef aan den oever staan. En van uit het boschje schold ik hem de huid vol. Wat had ik een plezier.

— Tot ze u eens wonden of dood schieten! Waarom kunt gij niet fatsoenlijk leven als anderen? Door u is er verdriet thuis.

— Ja, ja, dat weet ik allemaal, maar ik laat me niet als een lafaard afranselen.

— Ik bid voor u, Ebbe, sprak Anna ernstig. God verandere uw hart. Nu moet ik naar huis. Tot ziens! En wees voorzichtig.

— Ge zoudt willen dat ik naar de gevangenis ga en toch komt ge me waarschuwen...

— Omdat ik het zeer akelig zou vinden als ze u met geweld aanhielden. Ik zou willen, dat ge uit eigen beweging naar 't gerecht in de stad gingt, zonder dat ze u hier in 't dorp boeien.

— Noch 't een noch 't ander, hoor!

— Waar moet ge nu van avond nog heen? vroeg Anna.

— O, dat zeg ik niet...

— Weer naar een kroeg!

— Naar de gezelligheid... Maak u maar geen zorg over mij!

— Juist door u zitten vader en moeder met zorg en verdriet!

— Ik dacht dat ge naar huis moest, hernam Ebbe zeer onvriendelijk.

— Nu ik hoop, dat ge eindelijk eens ernstig zult worden.

Anna knikte haar broer toe. De plank werd weggeschoven en Ebbe hielp zijn zuster buiten het hol...

Zoo vlug ze kon, keerde Anna terug, maar ze was droevig gestemd. Haar broer gedroeg zich slecht. Hij was een jaar geleden aan 't drinken geraakt door slechte kamaraden. Maar ook vader zat vroeger veel in de herberg. Gelukkig was dat veranderd. Toch had Ebbe dat ongelukkig voorbeeld gezien.

Bij de hoeve traden eensklaps de veldwachter en de boschwachter te voorschijn. Ze hadden iemand gehoord en meenden dat Ebbe Woltink daar was.

— Wat is er? Gij doet me schrikken! zei Anna.

De mannen bemerkten hun vergissing.

— Zoekt ge Ebbe? Hij is niet thuis. hernam Anna.

— Maar gij weet wel waar de nietwaard zit! bromde de veldwachter. 't Gerecht moest u eens vast zetten...

— Mij? Ik heb toch niet gevochten!

— Maar dan zoudt gij wel klappen...
— Ik ga binnen, hoor! Het is me hier te koud.
— Waar zijt gij nu geweest? vroeg boer Woltink, toen Anna binnen trad.

Het meisje deed een teeken om voorzichtig te zijn.

— De veldwachter en de boschwachter zijn daar! fluisterde ze.

— Maar Ebbe is toch niet in de buurt?

— Neen... neen...

Anna luisterde aan de deur. Ze hoorde, dat de stemmen verder klonken en de twee mannen zich dus verwijderden. En toen vertelde ze, wat er gebeurd was.

Moeder, die hier beneden in de ouderwetsche bedstede lag, vernam dit ook.

— O, hoe moet dat eindigen? kreunde ze. Waarom leidt Ebbe toch geen beter leven?

— Laat er ons over zwijgen. Ik doe wat ik kan, om hem van zijn straf te bevrijden! sprak vader heftig. Heel die ellendige zaak verveelt mij nog meer dan u! Wat een achterloop heb ik er aan!

Woltink verweet zich dikwijls dat hij zijn zoon den slechten weg had getoond, toen hij vroeger dronken thuis kwam en dan meestal twistte en opspeelde.

Moeder zweeg nu... Maar ze leed zooveel, meer door haar smart, dan door haar ziekte.

Anna deed het huiswerk samen met Lea, die een paar jaar jonger was. Ja, er was treurnis binnen deze woning.

II.

Ebbe Woltink warmde na het vertrek van zijn zuster koffie, die hij 's morgens gezet had. Hij smeerde uit een potje vet op een homp brood, en sneed een stuk spek in reepjes. Gebrek had hij niet. Zoo gebruikte hij zijn avondmaal.

Er waren wel oogeblikken, dat zijn geweten hem beschuldigde. Hij wist het goed, dat de drank een duivel was. Maar dan redeneerde hij zijn spijt en schuld weg.

Na gegeten te hebben, lag Ebbe een tijd op zijn stroozak. Hij kon zich erg vervelen in zijn hol. Soms sloop hij ook over dag weg. Hij had strikken staan in 't bosch, ving hazen en konijnen en verkocht die aan een strooper, welke den buit naar Arnhem of Zutfen bracht.

Na een tijd gelegen te hebben, doofde Ebbe het roetkaarsje. Het vuur mocht stil uitgaan. Het was nu warm genoeg, om straks te slapen. Ebbe verliet zijn schuilplaats. In 't bosch haalde hij diep adem.

— De lucht is hier toch frisscher, mompelde hij. Ja, hoe lang zal dat leven nog duren! Als vader me niet vrij krijgt, ga ik in 't voorjaar

naar Duitschland. En daar over de grens verhuur ik mij bij een boer. De veldwachter kan me dan niets meer doen.

Ebbe sloop door 't bosch. Na een kwartier kwam hij aan een kleine, eenzame herberg. Er was binnen licht. Toch bleek de deur gesloten. Ebbe klopte.

— Wie daar? vroeg men.

— Goed volk... De blonde...

Dadelijk werd hij binnen gelaten. Men kende hier Ebbe heel goed, die om zijn haar de blonde werd genoemd. De herbergkamer was tegelijk keuken. Daar zaten een man en een vrouw, beiden nog jong. Ze ontvingen hier stroopers, smokkelaars en dergelijke lieden, die er veel verteerden.

— Ha, Ebbe, ge zoekt zeker de warmte van den haard, zei de baas.

— Ja, Reinout... 't Is leelijk weer. Maar ik lust ook een flinken borrel.

De vrouw haalde de geneverflesch.

— En drinkt er beiden ook een mee, hernam Ebbe, die gaarne gewichtig deed, als een groote man. De boschwachter is niet in de buurt?

— Wij hebben hem niet gezien, sprak Reinout.

— Dit zit nu liever bij 't vuur, meende de vrouw.

— Hij loert bij ons huis, Kaatje, hernam

Ebbe, en hij vertelde hoe Anna hem gewaarschuwd had.

— De kerels zullen mij niet vangen! zwetste Ebbe. Ze moeten dan vroeger opstaan.

— Als gij een beetje slim zijt, krijgen ze u niet, fleemde Reinout.

't Duurde niet lang of er kwam meer gezelschap. Twee stroopers traden binnen. Ze kenden Ebbe heel goed.

Er werd weer genever geschonken en druk gepraat: Na een half uur verscheen een smokkelaar.

— Zie zoo, mijn vrachtje is veilig te Emmenrik, zei hij. Weer een goed centje verdiend. En daar mag een flinke borrel op staan.

In zulk gezelschap was Ebbe Woltink nu. Hij luisterde naar de gesprekken met vloeken doorspekt en dronk genever mee.. En thuis lag zijn moeder ziek, en angstig om hem... Maar aan zijn moeder dacht Ebbe nu niet.

't Werd later. Weer werd er geklopt.

— Wie daar? vroeg de baas.

— Berend...

Dat was ook een smokkelaar, en hij was welkom, maar hij trad niet alleen binnen. Een jonge man vergezelde hem, Harm Beurink met wien Ebbe vroeger gevochten had.

Ebbe was reeds dronken en werd woedend,

toen hij Harm zag; wien hij de schuld gaf van zijn veroordeeling.

— Gij moet hier buiten! schreeuwde Ebbe tot Harm Beurink. Gij zijt een gemeene valschaard.

— Ha, gij zijt hier, gij behoort in de gevangenis! riep Harm terug, ook nijdig.

— Niet twisten! zeei de waard.

— Laat ze doen! sprak een der stroopers. Ik zie het wel eens gaarne, als ze elkaar aan de haren plukken.

Reeds vloog Ebbe zijn vijand aan. Plots slaakte Harm een kreet.

— Hij steekt me! kreunde hij dan, neer vallend.

— 'k Heb het gezegd, dat ik u mijn mes dieper in 't lijf zou steken! raasde Ebbe.

De waard trok hem achteruit en sloeg hem het wapen uit de hand.

— Wat begint ge nu! kreet hij.

— Dat is gemeen en laf, zei de man, met wien Harm mee was gekomen.

— Ebbe heeft gelijk, sprak een der stroopers. Beurink heeft hem aangeklaagd en laten veroordeelen voor een kleine snijpartij!

De waardin boog zich over Harm Beurink.

— Hij bloedt erg! kloeg ze.

— O, dat zal ik wel verbinden! beweerde een der smokkelaars. Ik kan dat zoo goed als een dokter. Geef me maar een stuk linnen, Kaatje.

Harm bleek een diepe wonde in den schouder te hebben. De smokkelaar bond er een doek om.

— Maar wat nu met hem gedaan? vroeg de paas op den bezwijmden gewonde wijzend. Als hij dood gaat, moet 't gerecht niet weten, dat dit in mijn herberg is gebeurd.

— En niet dat Ebbe het gedaan heeft en wij er bij waren, zei een der stroopers. Ik weet raad. Wij brengen Harm naar zijn huis, leggen hem voor de deur, kloppen aan en verdwijnen. Ze kunnen er dan naar raden, wie hem gestoken en daar neergelegd heeft!

Ieder vond dat goed, ook de vriend van Harm want die wilde evenmin met het gerecht in aanraking komen. Ebbe zat nu als wezenloos in een hoek.

De stroopers en smokkelaars legden Harm Beurink op een ladder en droegen hem heen. Kaatje dweilde het bloed van den vloer.

— Gij zijt een stommerik! zoo schold Reinout, de waard, Ebbe uit.

— Harm is valsch...

— Misschien hebt gij hem nu vermoord en steken ze u voor uw leven in de kast... Blijf hier tot de mannen terug keeren. Wij zullen eens hooren, wat zij zeggen.

Ebbe was te dronken om zijn daad ten volle te beseffen.

De mannen trokken met Harm op de ladder door den storm. De streek was altijd eenzaam en nu met dit ongunstig weer, zou er nog minder kans zijn, iemand te ontmoeten. 't Was toch een heel eind naar het alleenstaand boerderijtje van Harms ouders.

Deze waren reeds ter ruste. Alles was stil en donker. Zacht naderden de mannen. Ze legden den nog steeds bewusteloozen gewonde vlak vóór de deur.

— Laat mij doen! fluisterde een der smokkelaars. Ze kennen mij hier niet.

Hij bonsde luid op de deur. Daar binnen vroeg iemand:

— Harm, zijt gij daar?

— Ik breng Harm thuis; hij ligt vóór de deur! riep de smokkelaar.

En de kerels spoedden zich weg. Ook de vriend van Harm liep mee. Wat verder bleven de mannen staan. En een zei tot den vriend:

— Harm kent ons niet. Moest hij morgen kunnen spreken en 't gerecht er bij te pas komen, zal hij Ebbe Woltink noemen en u als getuige aanduiden. Maar gij zwijgt over ons!

— Ja... ja...

— Of wij zullen u vinden! Wij hebben wel niets met die snijpartij te maken, maar wij wil-

len toch niet lastig worden gevallen door het gerecht.

Harm's vriend beloofde dat hij niemand zou verraden.

— En nu moeten wij aan Ebbe denken, sprak een strooper. 't Is 't best, dat hij naar Duitschland vlucht. Maar hij moet dan meer geld mee nemen. Weet gij wat, ik zal zijn vader waarschuwen.

Dat vonden de anderen wel goed, doch ze gingen niet mee.

De strooper trok naar de hoeve van Woltink. Ook daar was men te bed. Moeder kon echter niet slapen, en hoorde duidelijk, dat er geklopt werd. Ze wekte haar man. En boer Woltink ging naar de deur. Toen hij hoorde dat iemand hem wilde spreken over Ebbe, liet hij den strooper binnen.

— Woltink, gij moet eens mee naar de «Boschuil». Ebbe zit daar, en hij heeft weer gevochten met Harm Beurink.

— Is hij gewond? vroeg Woltink.

— Neen, maar hij heeft Harm gestoken. En ik weet niet of die er nog zal door spartelen!

— Vreeselijk! kloeg Woltink. O, die jongen is de nagel van mijn doodkist.

— Ga mee... wij zullen zien, wat er te doen is.

Moeder had iets verstaan en riep haar man. Woltink vertelde vlug het erge nieuws. Zijn vrouw begon te weenen. Anna was ook opge-

staan. Zij hielp vader. Woltink stapte met den strooper mee. Hij vernam nu meer bijzonderheden en herhaalde, dat Ebbe hem den dood aandeed.

De twee mannen vermoedden niet dat ze beluisterd waren geworden. De veldwachter was wel met den boschwachter vertrokken, toen in den vooravond Anna thuis was gekomen, maar hij was later teruggekeerd om de hoeve te bespieden. En toen bemerkte hij den strooper. Hij hield zich verborgen, doch luisterde aan de deur en hij trok zich terug toen de twee mannen vertrokken.

— Ebbe heeft dus weer wat uitgehaald en hij zit in de Boschuil, zei de veldwachter bij zich zelf. Alleen kan ik hem niet pakken, want de anderen zouden hem helpen. Ik moet vlug om den boschwachter en zijn zoon gaan. 'k Zal me haasten.

Woltink en de strooper bereikten na een gejaagden tocht de herberg. Ebbe zat suf bij den haard. Woedend greep zijn vader hem vast en gaf hem een klap om de ooreln.

— Ongelukskind! raasde hij. Nu hebt gij mischien een moord begaan... Ik moest u maar in de gevangenis laten steken, maar dan sterft uw moeder van verdriet.

— Niet slaan, dat wil ik niet! stamelde Ebbe.

— Ik had u veel meer moeten slaan, nietwaard, dronkelap! En gij geeft dien jongen ge-

never... voer Woltink voort tot Reinout en Kaatje.

— Moest hij daarom met zijn mes steken? vroeg de waard.

— Hem dronken maken!

— Ik ben niet dronken, beweerde Ebbe.

— Niet dronken! Alloh, sta op... ge moet over de grens... Gij zult in Duitschland ook wel door uw daden in handen der politie vallen, maar dan hebben wij er hier toch de schande niet van.

Opnieuw werd er geklopt.

— Vader, vader! klonk het.

— Dat is Anna! zei Woltink.

Hij trok de deur open. En hijgend stond zijn dochter daar.

— De veldwachter heeft alles gehoord... hij was aan ons huis, zei ze.

— En waar is hij nu?

— Ik weet het niet... maar hij is zeker om hulp...

Toen Anna haar vader en den strooper uitliet, meende zij een verdachte beweging op zij te zien. Zij loerde toen vlug door het gevelvenster. En na 't vertrek van vader en den strooper, bemerkte ze een man, die tegen de haag had gestaan. De knopen van zijn jas blonken eenigszins en dadelijk begreep Anna dat het de veldwachter was. Ze zei het aan moeder en dan

spoedde ze zich ook naar de Boschuil, om vader te waarschuwen.

— Wij moeten voort maken, sprak de strooper. De veldwachter zal om den boschwachter zijn en die woont dezen kant uit. Er is geen tijd te verliezen.

— Vooruit dan! zei Woltink zenuwachtig. Ik wil mijn jongen wel helpen bij de vlucht, maar ik zal niet tegen den veldwachter vechten.

— In mijn hol kunnen ze me niet vinden. Dan moeten ze vroeger opstaan. Mij pakken ze niet! brabbelde Ebbe.

— Zwijg, bluffer! snauwde zijn vader.

Woltink en de strooper grepen Ebbe vast en sleurden hem mee.

— Ga naar moeder terug! beval Woltink tot zijn dochter.

Buiten scheen Ebbe beter 't gevaar te begrijpen en hij verzette zich niet meer, en stapte mee, al waggelde hij. Zoo gingen ze over een zandweg, die naar de grens leidde. Na een kwartier haalde Anna hen weer in.

— Vader, zei ze, de veldwachter en nog twee mannen zijn in de Boschuil geweest... Zij komen nu dezen kant uit. O, haast u toch!

— Hoort gij het, Ebbe? vroeg Woltink.

— Ze moeten vroeger opstaan... mij pakken ze niet... ik zit warm in mijn hol.

Anna verdween weer. Zij voelde wel, dat ze

eigenlijk de politie niet mocht tegenwerken, maar als Ebbe in de gevangenis moet, zou moeder nog veel zieker worden.

De strooper en Woltink trokken Ebbe mee. Nog altijd loeide de wind, maar ze hadden dien nu in den rug.

— Ik hoor iets, zei de strooper die een scherp gehoor bezat. Vlucg, daar achter die struiken schuilen we.

Zij sleurden Ebbe mee. En de strooper duwde hem de hand op den mond, opdat de dronken jongen hen niet door zijn gebabbel zou verraden.

Even later gingen drie mannen voorbij. Zij merkten niets.

— 't Gevaar is klaar, zei de strooper wat later.

— O, wat een mensch allemaal moet doen! klog Woltink. Zulk een zoon!

— Ze moeten vroeger opstaan, zwetste Ebbe. Woltink gaf hem een duw.

— Zwijg, ellendeling! gebod hij.

— Wij zullen nu een andere richting nemen, meer links, stelde de strooper voor.

't Was nog een lastige tocht over het slijkerige land, maar eindelijk kwamen ze aan de grens op een eenzaam punt, waar geen tolbeambten waren.

— Ik heb hier in de buurt een kennis en daar kan Ebbe voorloopig blijven, zei de strooper.

't Was nog een heel eind naar een hut, waar een kerel woonde, die ook smokkelde en stroompte. En daar werd Ebbe ingekwartierd.

Woltink en de strooper keerden terug.

— Lang kan Ebbe daar niet blijven, zei de boer. Moest Harm sterven, dan levert het Duitsch gerecht mijn jongen als moordenaar uit. Ik heb een ander plan. Ebbe moet naar Amerika. Ik zal morgen met een agent spreken. Misschien zal Ebbe daar wijzer worden, maar ik moet het overgeven, meer kan ik niet doen...

Aan de Boschuil gingen Woltink en de strooper, die een belooning kreeg, van elkaar. Anna was thuis, maar dien nacht werd er niet meer geslapen. Vader sprak lang met zijn vrouw. 's Morgens kwam de veldwachter.

— Woltink, waar is uw zoon? vroeg hij.

— In Duitschland, antwoordde Woltink openhartig.

— Gij hebt hem helpen vluchten.

— Ja. 't Was misschien tegen de wet, maar hij is toch mijn jongen, hoe veel verdriet hij me ook aandoet.

— Waar is hij in Duitschland?

— Dat zou ik zelf niet juist kunnen zeggen, en, al wist ik het, dan verzweeg ik het toch.

— Ebbe heeft Harm Beurink gestoken en levensgevaarlijk gewond.

— Kan hij niet meer genezen?

— Dat weet ik niet.

— God geve het toch, voor hem en ook voor mijn zoon...

— Gij helpt Ebbe vluchten... Wie weet wat hij nog uitvoert. Het is voor u ook beter, dat hij opgesloten wordt...

— 't Is allemaal erg, maar ik kan hem niet verraden.

— Straks komt het gerecht uit de stad. Gij zult naar het gemeentehuis moeten komen. En Jan Torens ook, die bij u was. Ik weet het wel.

— Dan zal ik komen, maar nu spreek ik niet meer.

En toen de veldwachter heen was, begaf Woltink zich naar een stadje, waar een agent van de landverhuizing woonde. In dien tijd waren al veel lieden uit den Achterhoek van Gelderland naar Amerika vertrokken. De meesten waren eerlijke menschen, die een beter bestaan wilden zoeken, maar nu en dan verdwenen er ook, die het met 't gerecht te kwaad hadden.

Voor den agent was ieder welkom, want op de scheepskaarten welke hij verkocht, had hij een zoet winstje.

IV.

Weer was 't avond. Woltink en Jan Torens stapten naar de grens. Ze waren dien dag niet meer thuis geweest en het gerecht had hen niet

kunnen ondervragen. Nu begaven ze zich naar Ebbe.

Deze zat moedeloos in de hut. Thans begreep hij, dat hij een vreeselijke misdaad had gepleegd. En dadelijk vroeg hij aan zijn vader, hoe het met Harm Beurink was.

— Hij is in gevaar, meer weet ik niet, zei Woltink. 't Gerecht moest vandaag komen. En er is kans, dat de Duitsche politie u overlevert.

Ebbe schrok geweldig.

— Ge moet naar Amerika, hernam Woltink. Vrijdag vertrekt er uit Bremen een schip. Klaas Broomink gaat er ook mee heen. Hier is uw kaart voor de reis en nog wat geld. In dit pak zijn uw Zondagsche kleederen met ondergoed. Gij kunt van moeder, Anna en Lea geen afscheid nemen. 't Is hard voor ons allemaal. O. mocht die les helpen. Hier hebt ge 't bedorven. Ginder kunt gij een nieuw leven beginnen. Maar als ge blijft drinken, raakt ge in Amerika ook verloren. Moeder zegt, dat ze veel voor u zal bidden.

— Naar Amerika, herhaalde Ebbe.

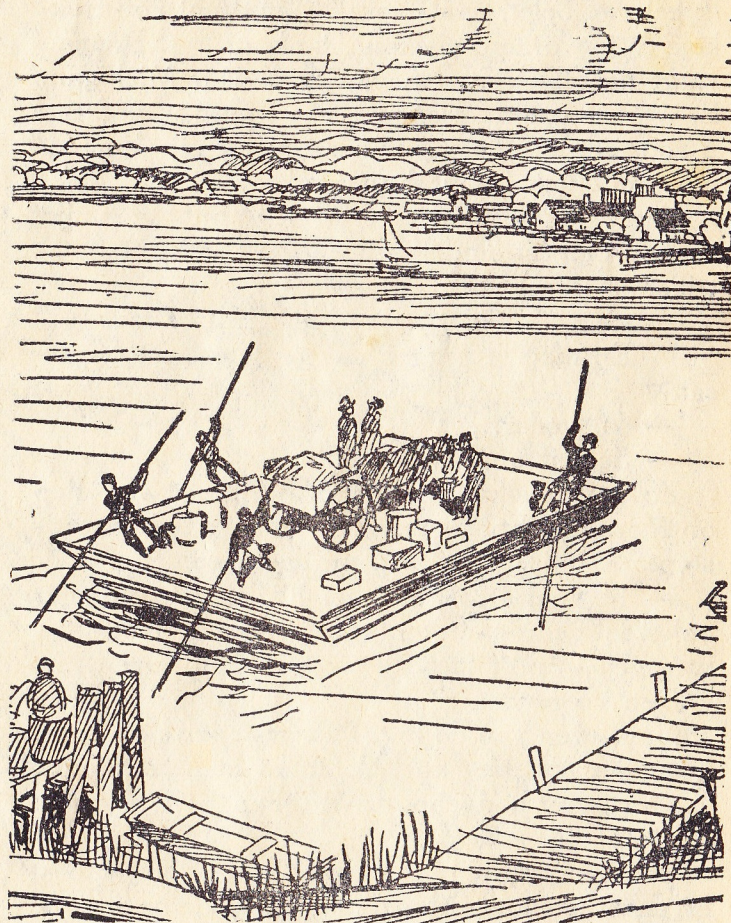
— Of wilt ge liever voor jaren in de gevangenis?

— O, neen, neen...

— Dan naar Amerika...

Ebbe werd heel stil.

— Zou ik niet meer eens naar moeder kunnen? vroeg hij dan zeer zacht

Detroit vroeger.

— Onmogelijk! Anna wilde mee naar hier. Ik heb het belet, omdat het de aandacht zou trekken. Wij worden bespied. Die boot van Bremen vaart naar Detroit. Ga van daar naar Michigan. Er wonen veel menschen uit de streek en gedraag u zoo, dat ze u niet verjagen, want zij zijn niet moeten vluchten uit hun land.

Vader sprak nog een heelen tijd met zijn zoon. Toen hij eindelijk heen ging, zei Ebbe met trillende stem:

— Groet moeder... en Anna... en Lea.

— En mag ik zeggen dat ge beter zult oppassen?

— Ja, vader...

— Schrijf ons van ginder...

Ze gaven elkaar de hand. Woltink was diep ontroerd en Ebbe schreide. Door de duisternis stapte Woltink met den strooper heen.

— Ik voel wroeging, zei hij. Ik heb vroeger ook veel gedronken en mijn jongen den slechten weg gewezen. 't Is nu donker in mijn leven...

Den volgenden morgen vertrok Ebbe van een station, uren van de hut. Hij was er in den nacht heen gewandeld, bang, dat men hem te Emmenrik toch zou aangehouden hebben, al was hij in Duitschland.

Somber kwam hij te Bremen aan. Hij moest er naar het landverhuizersshotel. Daar ontmoette hij Klaas Broomink, een boerenknecht.

Maar Ebbe zei niet waarom hij uitweek en Klaas had niets van 't gebeurde met Beurink vernomen. Hij was wel afkomstig van Woltinks dorp, doch had lang bij Zutfen gewoond.

't Was een kleine boot, waarmee zij vertrokken. En aan boord kregen de landverhuizers slechten kost. 't Waren arme lieden, die een beter bestaan wilden zoeken over den Oceaen.

't Was al eind Januari, toen het trage schip te Detroit aankwam, dat nu een groote, schoone stad, maar toen klein was met veel houten huizen en modderstraten. Een pont onderhield de gemeenschap over de rivier met den anderen oever. Een der schippers was een Zeeuw. En Woltink en Broomink konden dus met hem spreken, want Engelsch kenden ze niet. De Zeeuw gaf hun nuttige inlichtingen, en legde uit hoe ze zich naar Michigan moesten begeven, waar veel landgenooten woonden.

V.

Een paar weken waren voorbij gegaan. Klaas Broomink en Ebbe Woltink waren nu dicht bij Holland, de nieuwe plaats door Nederlandsche landverhuizers gesticht. 't Was al avond en 't werd ruw weer, maar ze hadden, toen het donker werd, de reis nog voortgezet, hopen voor den nacht bij landgenooten aan te komen.

Ebbe was oververmoeid. Ze hadden een eind met een trein gereden, en nu en dan met een kar, maar toch heel veel weg te voet afgelegd. Ebbe was daarbij ongesteld. Hij voelde zich koortsig. En nu begon het te sneeuwen. De weg was oneffen. 't Leek hier een wildernis en men had gezegd, dat er wilde dieren rond zwierven. Zwijgend sukkelden de twee landverhuizers voort, nog wel een uur. Toen zette Ebbe zich neer.

— Klaas, ik kan niet meer! kreunde hij.

— Maar jongen, ge moet... Als ge blijft liggen, vriest ge vannacht dood. Sta op en neem mijn arm. Toe, houd u nog wat kloek. Wij zullen toch wel aan een hoeve komen.

— Och, laat me liggen! Ik verdien niet beter... Ge hebt me zoo dikwijls gevraagd, waarom ik zoo stil en somber ben. Ik zal het u nu zeggen. Klaas, ik ben een moordenaar...

— Een moordenaar! riep Broomink ontsteld uit.

— Ja, ja...

En stamelend vertelde Ebbe, waarom hij gevlucht was.

— Ja, dat is erg, zei Klaas toen, maar misschien is Beurink al beter. In elk geval laat ik u niet achter...

— Mijn moeder is ziek van verdriet over mij. Vader loopt met het hoofd naar beneden... de

menschen zullen Anna en Lea scheef bezien... En daar in Michigan zullen ze het uit brieven vernemen, wie ik ben en me verstooten. Laat me maar liggen!

— Neen... sta op... leun op mij!

En Klaas dwong Ebbe hem te vergezellen. 't Ging langzaam. Het sneeuwen hield toch op.

Na een tijdje zag Klaas een licht in de wildernis.

— 't Waren de verlichte ramen van een boerenhuis. O, hoe heerlijk blonk dat schijnsel.

— Moed, Ebbe, daar wonen menschen, zei Klaas Broomink. 't Is niet ver meer.

Hij sleurde zijn vriend mee. En eindelijk kwamen ze aan de woning. Een hond blafte. De deur werd geopend.

— Wie is daar? vroeg men in 't Engelsch.

— Goed volk... vermoeide reizigers... antwoordde Klaas in 't Nederlandsch.

— Hollanders, hoor ik! klonk het terug in dezelfde taal. Komt binnen!

Ze betraden de warme heldere keuken, waar de familie bijeen zat.

— Mijn kamaraad is ziek, zei Klaas.

— Maar ik ken u, sprak de oude boer.

— Gij zijt Klaas Broomink. en is de andere Ebbe Woltink niet? vroeg de zoon.

— En gij zijt Wissink! juichte Klaas.

't Ware nlieden van hun dorp, eenige jaren vroeger uitgeweken (1). Welk een treffende ontmoeting.

Klaas en Ebbe moesten eten en drinken. Maar boer Wissink zag wel, dat Ebbe ziek was. En hij leidde hem naar een kamer boven en hielp hem te bed. Toen barstte Ebbe in tranen uit.

— Wat is dat nu? vroeg Wissink.

— O, gij moet alles weten... 't is of het in mij brandt! snikte Ebbe.

En hij vertelde weer waarom hij zijn land had verlaten.

— Ge zijt onder mijn hoede en we zullen, als ge beter zijt, verder spreken, zei Wissink vriendelijk. God heeft u nu in mijn huis geleid en ik moet voor u zorgen, voor uw lichaam en uw ziel. Vraag eerst God om vergiffenis en lig dan rustig en slaap.

En Ebbe bad en sliep dan in.

Een paar maanden later kreeg Woltink een brief uit Amerika. 't Was van Ebbe. Deze vroeg eerst en vooral vergiffenis aan zijn ouders en verzekerde dat hij een ander mensch was geworden.

Hij had uit een brief, die Wissink ontvangen had vernomen, dat Harm beter was en dankte er

(1) Zie Nr. 327: « De Reis in den Nacht ».

God voor. Hij had ook aan Harm geschreven. Hij vertelde zijn aankomst bij Wissink, wien hij dadelijk zijn schuld beleden had. Hij was een heelten tijd ziek geweest en de Wissinks hadden hem liefderijk verpleegd. En toen sprak de boer ernstig met hem, hoe Ebbe een nieuw leven moest beginnen. Hij kreeg dan werk op een boerderij in de buurt, waar Klaas ook diende, die nu zijn trouwe vriend was.

Ebbe schreef veel en moeder weende van vreugde. Ook vader, Anna en Lea waren diep ontroerd.

Ebbe was gered.

Woltink ging met den brief naar den burge-meester en toen naar den rechter in de stad.

— Laat uw jongen in Amerika, zei de rechter. Hij heeft zijn misdaad beleden en begint een ander leven. Ik ben er gelukkig om. Na eenige jaren mag hij wel eens terug keeren. Het gerecht zal hem geen last aandoen. Hij heeft zijn straf gehad, al is het buiten de gevangenis.

Moeder genas en werkte tevreden mee op de hoeve. Zij schreef dikwijls aan haar zoon.

En tien jaar later kwam Ebbe eens over. Hij werd vergezeld door zijn vrouw en twee kinderen. Hij was nu zelf boer. Dat was een heerlijk wederzien. En Ebbe bezocht ook Harm Beurink. Maar nooit dronk hij meer genever.

En hij bezocht evenmin de Boschuil, al wonden Reinout en Kaatje er nog.

Ebbe was een ander mensch geworden. Veel vertelde hij van Amerika. Hij hoopte dat zijn zoontje later op het «Hoop-college» ginder in de stad Holland, in Michigan, zou studeeren. Dat was de school door de landverhuizers gesticht, omdat zij wisten hoe noodig goed onderwijs is.

't Was in het leven van vader en moeder Wol-tink weer licht geworden.

Anna was getrouwd met een braven boer en woonde niet ver van haar ouders.

Ja, broeder en zuster spraken nog wel eens over het hol in het bosch, maar toen zei Ebbe ontroerd:

— Anna, uw gebeden en die van moeder werden verhoord.

E I N D E.

HULPVAARDIG TEGEN WIL EN DANK.

Op een winderigen achtermiddag, stapte een keurig gekleed jonkman, met een mooien nieuw-modelshoed op en blank gepoetste schoenen aan, over straat. Af en toe keek hij eens in de spiegelruit van een winkelraam, om zich te vergewissen dat hij er goed uitzag, en nu en dan trok hij tersluiks aan zijn manchetten.

Daar rukt opeens, aan den hoek eener straat, een verraderlijke windvlaag hem den hoed van het hoofd.

Hij keert zich om, ziet een hoed over straat huppelen door modder en vuil, en snelt dien na. Maar de hoed was hem een goed eind vooruit. Een oogenblik bleef het nagejaagde hoofddeksel stil liggen op de steenen; maar daarop werd het door een nieuwen rukwind weder voortgedreven.

Eindelijk bleef de hoed liggen tegen een trottoirrand, vlak bij een lantaarnpaal.

Een man, hijgend en bezweet als hij, kwam naar hem toesnellen, nam hem den hoed uit de hand en zei:

« Dank u vriendelijk, Mijnheer! »

« Waarvoor? » vroeg de jonkman verbaasd.

« Die hoed is van mij. »

« En waar is dan de mijne? » vroeg de hijgende jongeling.

« Die hangt op uw rug, aan het koordje! » was het antwoord, en nu eerst bezon de jonkman zich dat hij, voor alle zekerheid, zijn hoed aan het koordje had vastgemaakt.